

CİZRE İLÇESİNDE 6 EKİM 2014 TARİHİNDE BAŞLAYAN OLAYLAR VE 7 SİVİL YURTTAŞIN YAŞAMINI YİTİRMESİNE İLİŞKİN HAZIRLANAN RAPOR

I- GİRİŞ

Cizre ilçesinde 6 Ekim 2014 tarihinde başlamış ve devam eden olayları yerinde gözlemlemek, ilgili sivil ve resmi kuruluşlarla temaslarda bulunmak, yaşanan olayları ve hak ihlallerini raporlamak üzere 19/01/ 2015 tarihinde ÖHD, TOHAV, Diyarbakır Barosu Çocuk Hakları Merkezi, MHD ve Asrın Hukuk Bürosu'ndan yetkililerle(Avukat) oluşturulan heyet olarak Cizre ilçesine gidilmiştir.

II- ÇALIŞMANIN AMACI VE KAPSAMI

Şırnak İli Cizre İlçesinde 6-7 Ekim 2014 tarihinde başlayıp bugüne dek süren ve bir çok sivil yurttaşın ölümüne sebebiyet veren olaylar kamuoyunda ciddi bir infial uyandırmıştır. Toplumun tüm kesimlerinde olduğu gibi biz Hukukçularda da Kürt Meselesinin demokratik ve barışçıl çözümüne yönelik başlatılan bir süreçte olayların yaşanması ve özelliklede yaşam hakkının ihlali boyutunda hak ihlallerinin artması kaygı verici bulunmuştur.Bu sebeple yaşanan olayları yerinde görmek, mağdur yakınları - görgü tanıkları - İlçe Cumhuriyet Başsavcılığı - İlçe Kaymakamı - Yerel Yöneticiler ile görüşerek tarafsız, hukukun ve insan haklarının üstünlüğüne verilen önemle yaşanan hak ihlallerini görünür kılmak, maddi gerçeğin açığa çıkarılması - kamuoyunun gerçek bilgiye ulaşmasını sağlamak - faillerin bulunması için gerekli soruşturmaların yapılmasını talep etmek ve bundan sonraki süreçte de başlatılan soruşturmaların takipçisi olacağımızı kamuoyu ile paylaşmak üzere hukuk kurumları olarak bu heyet oluşturularak inceleme - araştırma yapılması amaçlanmıştır.

III- BASINA YANSIYAN VE ARAŞTIRILMASI PLANLANAN OLAYLAR

- 1-** 27.12.2014 tarihinde saat 03.00 sularında 19 yaşında olan YASİN ÖZER, Rojava halkı ile dayanışma çadırı etrafında kenetlenen halkın yanında iken sivil şahıslar ve özel hareket polislerince çadırda bulunan halka hedef gözeterek açılan ateş sonucu yaşamını kaybetmesi,
- 2-** 27.12.2014 tarihinde 65 yaşında olan ABDULLAH DENİZ, halka ateş açan ve birlikte hareket eden sivil şahıslar ve özel harekât polislerinin sebep olduğu olaylarda çıkan çatışmalarda yaşamını kaybetmesi,
- 3-** 27.12.2014 tarihinde saat:18:00 sularında henüz 15 yaşında olan BARIŞ DALMIŞ, evinin bulunduğu sokağın başında, mahalle sakinlerinin gözü önünde polis zırhlı araçlarının bulunduğu tepeden keskin nişancılar tarafından açılan ateş sonucu yaşamını kaybetmesi,

4- 27.12.2014'ü 28.12.2014 tarihine bağlayan gece saat:24:30 civarında 32 yaşında olan ZEKİ ALAR, aynı gün polis panzerlerinden açılan ateş sonucu öldürülen Barış Dalmış'ın cenazesini almak için hastaneye gitmesi ve hastane dönüşünde bir vatandaşın nerden geldiği belli olmayan kurşunlarla yaralanması durumuna yardımcı olmaya çalışırken sırtına aldığı kurşunlarla yaşamını kaybetmesi,

5- 06.01.2015 tarihinde 14 yaşındaki ÜMİT KURT, işyerinden çıkıp eve gitmek üzere iken işyerinin bulunduğu sokakta, 5-10 panzerden oluşan güvenlik güçlerince hedef gözetilerek açılan ateş sonucu, vücudunun birkaç bölgesine ve kalbine isabet eden kurşunla yaşamını kaybetmesi,

6- 14.01.2015 tarihinde henüz 12 yaşında olan NİHAT KAZANHAN, boş arsada oynarken *güvenlik* güçlerinin hedef gözeterek ateş açması neticesinde yaşamını kaybetmesi,

7- Bununla birlikte Cizre'deki olayları protesto eden Silopi İlçesinde, halka açılan ateş sonucunda 26 yaşındaki Musa Azman'ın yaşamını kaybetmesi,

IV- HEYETİMİZİN GÖRÜŞTÜĞÜ KİŞİ VE KURUMLAR

Yaşanan olaylar ve soruşturma dosyaları hakkında bilgi almak üzere heyetimiz 19.01.2015 tarihinde Cizre Kaymakamı M. Şamil HORASANLI, İlçe Belediye Eşbaşkanı Leyla İMRET, Soruşturmaları yürüten Cumhuriyet Savcıları, Şırnak Barosu Başkanı ve soruşturma dosyalarını takip eden avukatlar, mağdur ve maktül aileleri, tanıklar ve halktan bireylerle görüşülmüştür.

V- HEYETE TARAFINDAN YAPILAN GÖRÜŞMELER VE İNCELEMELER

A) Cizre'de yaşanan bu olayların tüm yönleriyle açığa çıkarılması, ilçede yaşanan olaylara karşı güvenlik güçlerinin nasıl yaklaşım sergiledikleri, ilçede dolaşan plakasız zırhlı araçlar iddiası, ilçedeki elektrik kesintileri ve bu anlarda yaşanan ateşli silahla öldürme ve uyarı yapılmadan hedef gözeterek sivil vatandaşlara güvenlik güçlerince ateş saçılması olayları hakkında bilgi almak için İlçe Kaymakamı M.Şamil HORASANLI ile görüşülmüştür.

Kaymakam ile yapılan görüşmede; Kaymakam tarafından olayların 4 ay önce Kobani eylemleri şeklinde başladığını, olayların başında hiç kimseye müdahale etmediklerini, birilerinin ortamı gerdiğini ve farklı şeyler yapmak istediklerini belirtmiştir. Yapılan görüşmede yine özellikle çocukların öne sürüldüğünü, çocukların kullanıldığını, bu yüzden ellerinin kollarının bağlı kaldığını açıklamıştır.

Bayramın birinci günü(6-7 Ekim) tüm taşlamalara rağmen inatla gaz attırmadıklarını, emniyet güçlerimize müdahale etmemeleri için talimat verdiğini, bayramın ikinci günü şube müdürünü oraya yollayıp esnafla görüşüp olayları yatıştırmaya çalıştığını, bayramın 2.günü saat 14:00-14:30 civarında teknik bir arızadan dolayı gondolun devrildiğini, birçok yaralının olması

üzerine oraya yardım etmeye sivil polislerin gittiğini, ancak polislerin telsizini gören çocuklar tekrar taş atmaya başlayınca gazla müdahale etmek zorunda kaldıklarını, söz konusu yaşanan olaylar devlet tarafından veya devlet içinde herhangi bir birim tarafından çıkarılıyorsa, bunu ortaya çıkarmanın boyunlarının borcu olduğunu belirtmiştir. Hiçbir polis zırhlı aracının telsiz konuşması yapmadan dışarı çıkamayacağını, bu yüzden hangi aracın nerde ne yaptığının bilindiğini, zırhlı araçların plakalarının ancak 3 gün dayanabildiğini, araçların plakasız olması gibi kasdi bir davranışın bulunmadığını, yeni takılan kâğıt plakalarının da teknik imkânsızlıktan kaynaklandığını, araçlarda plaka bulunmamasından dolayı halkın rahatsızlığı söz konusu olduğunda plakaların takılması talimatı verdiğini, bundan sonra bu konuda hassas olacaklarını, öldürülen Nihat Kazanhan olayı dolayısıyla ekip oluşturulduğunu, tutanaklar tutulduğunu, bunun için 14 Ocak 2015 tarihinde gece 02:00'ye kadar telsiz konuşmaları üzerine bizzat kendisinin çalışma yaptığını, polislerde bulunduğu iddia edilen pompalı tüfekler konusunda da araştırma yapıldığını, ancak çocukların ellerinde de Kobani olaylarında yağmalanan pompalı tüfeklerin bulunduğunu, Barış'ın ölümünün de bu şekilde olmuş olabileceği, ilçedeki elektrik kesintilerinin Kaymakamlık talimatı olmadığını, bu hususun TEDAŞ'ı ilgilendirdiğini, kaçak elektrik sebebiyle kesintiler yapıldığını belirtmiştir. Elektriklerin kesik olduğu vakit aydınlatma fişeklerinin ancak polise karşı bir saldırı yapıldığı zaman kullanıldığını açıklamıştır.

B)Yukarıda belirtilen olaylara dair Soruşturmanın hangi aşamada olduğu, maddi gerçeğin ortaya çıkarılması ve failerin tespiti için yapılan işlemler hakkında bilgi almak üzere soruşturmaları yürüten Cumhuriyet Savcıları ile görüşmeler yapılmıştır.

-Olaylarda yaşamını kaybeden Yasin Özer, Barış Dalmış, Abdullah Deniz, Ümit KURT, Zeki Alar, Nihat KAZANHAN'ın soruşturma savcısı ile yapılan görüşmede dosyalara dair gizlilik kararları bulunduğunu, araştırmalarının devam ettiğini ve bunun için dosyaların Emniyet Müdürlüğü'nde bulunduğu belirtilmişlerdir. Savcılık bu görüşmede ısrarlara rağmen gizlilik kararını heyette yeralan avukatlara göstermemiştir. Daha sonra gizlilik kararına rağmen gösterilmesi zorunlu olan belgelerin ısrarla talep edilmesi üzerine gizlilik kararı olmadığı anlaşılmış ve yapılan dosya incelemelerinde, dosyaların, pratisyen hekim tarafından düzenlenen ölü muayene tutanakları ve olay esnasında yaralanan iki kişinin ifadesinden ibaret olduğu görülmüştür. Ölü muayene tutanaklarında 'ölümün ateşli silah yaralanmasından meydana geldiği' belirtilmiştir.

-28.12.2014 tarihinde gece yarısı yaralanıp, 8 gün Dicle Üniversitesi yoğun bakım ünitesinde kaldıktan sonra 4 Ocak 2015 tarihinde yaşamını yitiren Zeki Alar'ın ölü muayene tutanağında ise 'hastaneye getirildiğinde bilincinin açık olduğu, ölümün sonradan meydana geldiği, hangi mesafeden atışın açıldığının tespiti için ayrı bir inceleme gerektiği' değerlendirilmesinde bulunulmuştur. Dosya kapsamında olay günü yaralanmış olan Hakim Budak ve Hekim Kasırğa adlı kişilerin ifadelerinin genel hatları ile 'olayların içinde değilken nerden geldiği belli olmayan merminin isabet etmesi ile yaralandıkları' şeklinde olduğu görülmüştür. İlgili soruşturma dosyasında olay yeri incelemelerinin yapılmamış olması nedeniyle olay yeri inceleme tutanaklarının olmadığı, kamera kayıtlarının tespitine ilişkin araştırmaların yapılmadığı, tanık beyanlarının bulunmadığı ve herhangi kriminal incelemenin yapılmadığı görülmüştür. Soruşturmayı yürüten Cumhuriyet Savcısı ile yapılan

görüşmede bu eksikliklerin neden giderilmediği ve etkin bir soruşturma yapılmadığı sorulmuş, cevap olarak, ilçedeki yaşanan olayların kesintisiz devam etmesi nedeniyle, can güvenliği riski kaynaklı kolluğun olay yerine gidememesi gerekçesi ile etkin bir soruşturma yapılamadığı belirtilmiştir.

- Ümit Kurt'un yaşamını kaybetmesine sebep olan olayın soruşturmasını yürüten Cumhuriyet Savcısı ile yapılan görüşmede, dosya kapsamında herhangi bir gizlilik kararı olmamasına rağmen dosyanın incelenmesine izin verilmemiştir. Başsavcı ile yapılan görüşme ve talebimizi yazılı olarak sunmamız üzerine dosyayı incelememize izin verilmiştir. Yapılan inceleme neticesinde soruşturma dosyasında adli ölü muayene tutanağı dışında herhangi bir belgenin olmadığı görülmüştür. Cizre Cumhuriyet Başsavcılığının; olay tarihinde olay yerinde bulunan polis zırhlı aracında sabit bulunan 83A80-36802-AA1310S0009 seri numaralı kayıt cihazının incelenmesi talebi Cizre Sulh Ceza Hâkimliği tarafından, kolluğun Savcılığın emrinde görev yapıyor olması nedeniyle savcılığın kendiliğinden araştırma yapabileceği gerekçesiyle reddedildiğine dair kararın olduğu, bu konu ile ilgili kolluğa veya başkaca bir kuruma yazılı bir talimatın dosyada olmadığı görülmüştür. Bu hususun dosya savcısına sorulması üzerine cevaben Emniyet Müdürlüğüne sözlü talimatta buldukları cevabını vermiştir. Soruşturma dosyasında olay yeri inceleme, otopsi raporu, olay yeri kamera görüntüleri, inceleme tutanağı vb. esaslı hiçbir delilin toplanmadığı yada dosya içerisinde bulunmadığı görülmüştür. Aynı soruşturma dosyasında Çeli Sakcak isimli yurttaşın yaralanma olayının da soruşturulduğu, bu şahsın yaralı olduğu ve hastaneye tedavi için gittiği bunun üzerine dosya kapsamına dahil edildiği görülmüştür.

-Hayatını kaybeden 12 yaşındaki Nihat Kazanhan olayının soruşturma dosyasında yapılan inceleme sonucu dosyada yer alan adli tıp raporunda; maktulün baş kısmının arka bölgesine 5 - 1.8 cm ölçülerinde sert bir cismin girdiği, bu cismin başın alın kısmına dayanarak şişlik yarattığı ve orada sabit kaldığı, ölüm sebebinin ise kafatasındaki kırıklar ve beyin kanaması olduğunun tespit edildiği ancak cisim hakkında kriminal rapor sonucunda kesin bir bilgiye ulaşılabileceği ifadelerine yer verilmiştir.

C) Yaşanan olayların her yönüyle araştırılması amacıyla Şırnak Barosu ile görüşülmüştür. Zira Şırnak Barosu 27 Aralık 2014 tarihinden bu yana olaylar ile yakından ilgilenmiş ve görüşlerini kamuoyu ile paylaşmıştır.

Heyetin yapmış olduğu görüşmelerde **Şırnak Barosu Başkanı Nuşirevan Elçi**; Olay çıkartma, kışkırtma ve provakasyon amacıyla karanlık güçlerin bölgeye geldiğini, ilçedeki polisler içerisinde de bu yapıların olabileceğini, 1990'lı yıllara dönme riskinin yüksek olduğunu, çözüm sürecini sıkıntıya sokma isteğinin bulunduğunu, Nihat Kazanhan'ın kesinlikle polis tarafından öldürüldüğü kanaatinde olduğunu ve bu olayda ince keskin ve delici mermiye sahip yeni bir silah kullanıldığını, Ümit Kurt ile ilgili olay mahallinde herhangi bir sıkıntının olmadığı, ana ve işlek bir yol değilken 7-8 panzer ile mahallenin ara sokaklarına girilerek ateş edildiğinin tespit edildiğini, plakasız zırhlı araçlarla ilgili suç duyurusunda bulduklarını, yaşanan olaylarla ilgili halkta çözüm sürecine dair umutsuzluk ve güvensizlik yaşandığını, hükümetin samimi olmadığı ve olumlu bir şey yapmayacağını düşünülüyor şeklinde görüşlerini heyetimizle paylaşmıştır.

D) Cizre Belediye Eş Başkanı Leyla İmret ile yapılan görüşmede; ilçeye karşı bilinçli bir yönelimin olduğu, Kobani olaylarından sonra polisin gençlere ve çocuklara yönelik operasyonlara başladığını, bu operasyonlarda yüzlerce kişinin gözaltına alındığını ve çoğunun tutuklandığını, halkın da bu saldırılara karşı kendilerini korumak üzere hendekler kazdığını belirtmiştir.

Yasin Özer ve Barış Dalmış'ın hayatını kaybetmesine sebep olan olayda, Rojava Yardım Çadırına iki kişinin silahlarla girip etrafa ateş açtığını ve bunun sonucunda Yasin Özer ve Barış Dalmış'ın hayatını kaybettiğini, saldıran şahısların polis ya da hizbulkontra olabileceği belirtilmiştir. Tüm bunlara rağmen Halkların Demokratik Partisi vekillerinin ilçeye gelerek halkla görüştüğünü, yaşanan olayların sürece yönelik provokasyon olabileceğini ve olayların büyümeden yatıştırılması gerektiğini düşünerek, Kaymakam ve Vali ile görüştüklerini, görüşme sonucunda hendeklerin kapatılması kararı aldıklarını, hendeklerin bazılarının kapatılması üzerine mahallede önceden konumlanan özel hareketçiler ve polis tarafından halka saldırılar gerçekleştirildiğini ve sokakta bulunan herkese rastgele ateş açıldığını, bu planlı saldırılar sonucunda Ümit Kurt'un hayatını kaybettiğini ifade etmiştir.

Hendekler kapatıldıktan sonra Belediye işçilerinin belediyeye ait iş makineleri ile mahallede mutad hizmet amacıyla yaptıkları çalışma sırasında polis tarafından mahalleye hakim olan tepede konumlanan panzerlerden işçiler hedef gözetilerek ateş açıldığını, bunun üzerine işçiler ne olduğunu anlamak için kendilerine ateş edilen tepeye giderek durumu öğrenmeye çalışmışlardır. Polisin işçilere kendilerinden izin almadan hiçbir çalışma yapamayacaklarını aksi takdirde ateş açacaklarını söylediğini, hatta 'Ankara'dan yetkimiz var, çalışırsanız sizi öldürürüz' şeklinde tehdit ettiğini, yaşanan bu tehdit olayının Belediye Başkanı olarak kendisi tarafından Cizre Kaymakamı'na bildirilmesi üzerine "Nereden bilelim belediyenin işçileri olduklarını, önceden haber verin" şeklinde yanıt aldıklarını tarafımıza bildirmiştir.

Ayrıca Nur mahallesinin aşıklar tepesinde kobra ve akrep araçlarının sürekli bekletildiği ve halkın tehdit edildiğini, bu şekilde hayatın normalleştirilmesi çabalarının Emniyet Müdürlüğü tarafından engellendiğini düşündüklerini heyetimize iletmişlerdir.

E) İlçe sakinleri ve yaşamını kaybedenlerin aileleri ile görüşmeler yapılmıştır. Özellikle kaymakamın belirtmiş olduğu çocukların elinde pompalı silahların bulunmasının Nihat Kazanhan olayı ile ilgili olma ihtimaline binaen ve olaylarda kullanılan silahlara ilişkin bazı sorular sorulmuştur. Tanıklarla yapılan görüşmede; Nihat Kazanhan'ın öldürülmesine sebep olan mermi uzantısını daha önce hiç görmediklerini, hatta Türkiye'ye yeni getirilmiş olabileceğini belirtmişlerdir.

- Nihat Kazanhan'ın öldürülmesine tanık olan komsusu ve çocukluk arkadaşı; "Nihat'ın vurulduğu gün mahallede bulunan boş arsaya gittiğini, arsadayken Polisler ve Özel Harekatçıların onların bulunduğu yere geldikleri, yolun karşısından gaz atmaya başladıklarını, gazla müdahale başladığında Nihat'ın yerde toprakla oynadığını, polisi görünce zafer işareti yapmak için ellerini kaldırdığını, bu sırada üzerinde özel hareketçi üniforması bulunan kel ve kırışmış sakallı polis elindeki av tüfeğiyle Nihat'a nişan alarak ateş ettiğini ve Nihat'ı

vurduğunu görgüye dair açıklamalarıyla izah etmiştir. Polisin Nihat'ı vurduktan sonra elindeki av tüfeğini sakladığını ve kendisini görünce eline aldığı bir tabanca ile kendisine ateş ettiğini kendisinin bu yüzden kaçmaya başladığını, ayrıca kendilerine sizleri de onun gibi geberteceğim şeklinde bağırdığını, daha sonra orada bulunan mermerci dükkanından birisinin gelip Nihat'ı arabaya taşıdığını ve hastaneye götürdüğünü, Nihat'ı polislerin bu olaydan önce de göz altına alıp dövdüklerini ifade etmiştir'' .

-Henüz 15 yaşında iken öldürülen Barış Dalmış'ın ailesi ile yapılan görüşmede;

Barış'ın İkamet ettiği evin yan sokağında bulunduğu sırada kalbine isabet eden tek kurşunla vurulduğunu, sokakta yer alan vatandaşların görgüsüne göre; ateşin tepede yer alan ve halen de orada bulunan zırhlı araçtan atılan kurşunla yaşamını kaybettiğini belirtmişlerdir. Barış Dalmış'ı yerden kaldırmaya çalışan mahalleli 'kurşun yarası geniş ve derindi, elim içine giriyordu' şeklinde olayın vahametini gözler önüne seren beyanda bulunmuşlardır. Barış Dalmış'ın vücudundan çıkan kurşun, bulunduğu yerin arkasındaki bakkalın önündeki basamağı delip geçtiği ve devlet temsilcilerinden kimsenin başsağlığına gelmediğini bununda oğullarını vuranların polis olduğuna dair kanaatlerini güçlendirdiklerini hatta net olduğu yönündeki izlenimlerini heyetimizle paylaşmışlardır.

-Yine; 32 yaşında iken öldürülen Zeki Alar'ın ailesi ile yapılan görüşmede;

Zeki Alar'ın, 1, 5 ve 7 yaşlarındaki 3 çocuk babasıdır. Aile evine yapılan ziyarette; seruma bağlı olan 1 yaşındaki bebeğinin taziye sebebiyle ihmal edilmiş ve akciğerlerinin enfeksiyon kaptığı, eşinin yaşadığı travma nedeniyle hiç konuşmadığı gözlemlenmiştir. Ailenin anlatımlarıyla; Zeki Alar'ın vurulduktan sonra hastaneye götürüldüğünü, bunu öğrenen ve hastaneye giden ailesinin onu görmesine hiçbir şekilde polislerce izin verilmediği belirtilmiştir. Ablasının anlatımlarından; "Zeki'nin sanki konuşmasından korkuyorlardı, Cizre Devlet Hastanesinden Diyarbakır Dicle Üniversitesi Tıp Fakültesine sevkedilmek istenen kardeşim için ambulans yaklaşık 4 saat gecikme ile geldi, Dicle Üniversitesinde 8 gün yoğun bakımda kaldı, akciğer, karaciğer iç organlarının birçoğu ateşli silahla yaralanmaya bağlı iflas etmesi ile hayatını kaybetti. Kardeşimi Cizre'den Diyarbakır'a götürülürken bile polisler, bizlerin ambulansa girmesine izin vermediler " şeklinde paylaşımda bulunmuştur.

Yine; henüz 15 yaşında iken öldürülen Ümit Kurt'un ailesi ile yapılan görüşmede;

Ümit'in lise 1. Sınıftan okulu terk ettiği, boyacılıkla işiyle uğraştığı, hendeklerin kapatılmaya başlandığı gün boyacı dükkanının bulunduğu mahalleye arka arkaya 5-10 polis panzerinin girdiği, Ümit'in sırtından 3 kurşun yediği ve kalbinden yaralandığı, polislerin seri bir şekilde etrafı ve sokakta bulunan Ümit'i taradıklarını, Ümit'in vücudunda küçük bir top büyüklüğünde çok derin ve geniş bir yaranın olduğu heyetimize anlatılmıştır. Görgü tanıkları çocuklar ile yapılan görüşmelerde de; polisin kendilerini Ümit'e yaklaştırmadığını, ambulansı çağırmadıkları, yerde yatan Ümit'i hemen hastaneye götürmedikleri, sanki ölmesini bekliyorlardı şeklinde aktarımlarda buldukları ve ailesinin Ümit'i olay yerinde değil ancak morgda görebildiğini belirtmişlerdir.

Bütün ölümler için edinilen bilgiler ışığında; faillerin polisler olduğu, yaşamını kaybeden kişilerde ateş edilen bölgelerde derin ve geniş yaraların oluştuğu, polisin daha önceki kullandığı silahlardan farklı silahlar kullandığı yönünde izlenimler edinilmiştir. Ayrıca

ilçede çok sayıda yaralının gözaltı ve soruşturma tehdidi altında hastaneye dahi gidemedikleri tarafımıza iletilmiştir. Çarpıcı bir örnek verilecek olursa sırtından kurşun yarası almış 15 yaşında bir çocuğun aile tarafından başka bir ilde özel hastaneye götürülmesinden sonra Cizre Terörle Mücadele Şubesi polislerince, çocuğun tedavi gördüğü ilde özel hastaneden ailenin izni olmadan çıkarıldığı ve Cizre'ye getirildiği, ailenin günlerce araması neticesinde çocuklarının Cizre'de gözaltında olduğu öğrenilebildiği heyetimize aktarılmıştır.

Yine; vatandaşlarca tarafımıza iletilen akşam başladığı gibi elektriklerin kesildiğini, polis araçlarının plakasız olduğu şeklindedir. Basında çıkan bazı haberlerde plakasız polis zırhlı araçlarının sadece Cizre ilçesinde değil olayların yaşanmadığı Siirt, Mardin, Van ve Diyarbakır illerinde de görülmeye başlanmıştır.

Kaymakam tarafından; 14 Ocak 2015 tarihinde gece saat 02:00'ye kadar araştırmasını bitirmediğini belirtmesine rağmen, 14 Ocak 2015 tarihinde İçişleri Bakanı Efkân Ala, ilçeden yetkililerden gerekli bilgileri aldığını ve o gün o saatte herhangi bir polis müdahalesinin kesinlikle olmadığını tüm kamuoyuna açıklamıştır. Olay ile ilgili; Ankara'dan görevlendirilerek ilçeye gönderilen müfettişlerin araştırması akabinde 2 gün sonra İçişleri Bakanlığının kamuoyuna yapmış olduğu açıklamada Nihat Kazanhan olayında bazı güvenlik güçlerinin kusurlarının olabileceği kamuoyu ile paylaşılmıştır. Bu hususta her ne kadar Kaymakam tarafından olayların faillerinin emniyet güçleri olmadığını ifade edilmesine rağmen, çok kısa bir süre sonra olayın faileri hakkındaki vatandaşın görüşünün desteklendiğini görmekteyiz.

V- DEĞERLENDİRME

Yapılan gözlem, inceleme ve görüşmeler neticesinde;

1-Şırnak İli Cizre İlçesinde; 6-7 Ekim 2014 tarihinden bugüne kadar yoğun çatışmaların yaşandığı, halkın ifade özgürlüğü, toplantı ve gösteri yürüyüşü haklarının kolluk güçleri tarafından ilk andan itibaren engellenerek ulusal ve uluslar arası hukuk normların ihlal edildiği, kolluğun bu yasal hakların kullanımını engellemek üzere orantısız güç kullandığı, tüm halkın geneli etkilendiği gibi bu olaylardan en çok çocukların etkilendiği, kolluğun hedef gözeterek rastgele ateş saçtığı ve yaşam hakkını ihlal ettiği tespit edilmiştir.

2-Yaşanan ölüm olaylarına ilişkin adli birimlerce yürütülen soruşturmaların, olması gereken özen ve titizlikle yürütülmediği gözlemlenmiştir. Yetkili resmi görevlilerin olayların yarattığı vahamete göre gerekli tedbirleri almadıkları bilakis kolluk görevlilerinin bazı tutum ve davranışlarıyla olayların daha da büyümesine sebep verdikleri gözlemlenmiştir.

3- Cizre ilçesinde 6 Ekim 2014 tarihinde başlamış olaylara kolluk kuvvetlerinin yaklaşımı ve hükümetin açıklamaları Kürt toplumunda ve özellikle Cizre halkında başlatılan çözüm sürecine yönelik samimiyette dair inancı zedelediği gözlemlenmiştir. Özellikle 14.01.2015 tarihinde HDP heyeti tarafından yapılan açıklamanın ardından kitlenin, yapılan çağrılarını dikkate alarak olaysız şekilde dağılmış olmasına karşın, 12 yaşındaki Nihat Kazanhan'ın

başına isabet eden kurşunla yaşamını yitirmiş olması bu kaygının en somut göstergesi olarak anlatılmaktadır.

4- Hükümet çözüm süreci ile bağdaşmayan olaylara ve can kayıplarına ilişkin toplumu tatmin edici, durumu bütün gerçekliğiyle ortaya koyucu açıklamalar yapma yerine , yaşananları YDG-H ve Hüda-par çatışması olarak kamuoyuna yansıtması toplumda rahatsızlık uyandırmaktadır.

5- Cizre de 1990 yıllarda yaşanmış olaylar (faili meçhuller, gözaltında kayıplar v.b) ve bugünlerde yaşanan olaylar arasındaki benzerlik toplumda derin kaygılar uyandırmıştır.Cizre de olayların yaşanması ve gelmiş olduğu seviye geçmiş yıllarda da yaşanan benzer olaylar bakımında bilinçli bir yer olarak tercih edildiği düşünülmektedir.

VI-TALEP VE ÖNERİLER

- 1- Cizre deki durumun tüm yönleriyle açığa çıkarılması, kamuoyunun aydınlatılması, faillerin yargılanması ve tüm aşamalarda şeffaflığın sağlanması bir zorunluluktur. Hukuk kurumları ve hukukçular olarak; bunun için öncelikle mecliste milletvekillerinden oluşan araştırma heyetinin kurulmasını ve bu heyetin bir an önce Cizre'ye giderek gerekli çalışmaları yapmasını,
- 2- Nihat Kazanhan, Ümit Kurt ve Zeki Alar'ın başta olmak üzere yaşam hakkını ihlal eden kolluk kuvvetlerinin, Nihat Kazanhan'ın vurulmasında olduğu gibi "hepinizi böyle geberteceğim" gibi kin ve düşmanlık saikiyle hareket ederek devletin gücünü yaşam hak ihlali ile sonuçlandıracak şekilde kullanan kolluk güçlerinin(kamu görevlilerinin) bir an önce kimliklerinin tespit edilmesini ve yargılanması için gerekli adımların derhal atılmasını,
- 3- Cizre de Aşıklar Tepesi olarak bilinen ve bu tepede bulunan namluları halka çevrili olan zırhlı araçların bir an önce oradan çekilmesini,
- 4- Hayatını kaybedenlere yönelik savcılıklarda yürütülen soruşturmanın zamana yayılmaması, delillerin kaybolmadan ivedi bir şekilde toplanmasını,
- 5- Sivil vatandaşın toplantı, gösteri, yürüyüş, ifade özgürlüğü ve basın açıklaması hakkının güvenlik güçleri tarafından şiddet kullanarak engellenmemesi, hakların fiili olağanüstü hal ilan edilerek askıya alınmamasını,
- 6- Olaylara ilişkin İçişleri Bakanlığı tarafından yürütülen soruşturmanın içeriğinin bir an önce kamuoyuna açıklanmasını,
- 7- Cizre olayları; İç Güvenlik paketinin pilot olarak uygulandığı olaylardır. Bu nedenle hiçbir tartışmaya yer bırakmadan bu paketin meclis gündeminden çıkarılması, güvenlik adı altında devlet terörüne yol açacak bu paket yerine yaşam hakkı, toplantı, gösteri, ifade özgürlüğü, işkence kötü muamele, kişi hürriyeti ve özgürlüğü başta

olmak üzere temel insan hak ve özgürlüklerini kısıtlayan TMK ve TCK'daki ilgili hükümlerin değiştirilmesini,

- 8- Kasıt veya ihmali olan tüm kamu görevlilerinin soruşturmalar boyunca görevden uzaklaştırılmasını, haklarında derhal **“Soruşturma İzni Verilerek”** yargılamalarının önünün açılmasını,
- 9- Cizre olaylarının yakıcı ve acil olarak gösterdiği üzere sürece yönelik izleme kurulunun taraflarca bir an önce oluşturularak ivedi bir şekilde yaşama geçirilmesini,
- 10- Kürt Meselesinin çözümüne yönelik başlatılan diyalog ve müzakere sürecine karşın yaşanan olaylar vatandaşta, devletin ve hükümetin soruna yönelik bakış açısının değişmediği algısını uyandırmıştır. Bu husus sürece yönelik hükümet yaklaşımının sorgulanmasına yol açmakta, hükümetin çözüm sürecinde samimiyetine yönelik kuşkular doğurmaktadır. Bu konuda çözüme yönelik hükümetten yana pratik adımların atılması sürece ivme kazandıracığı gibi hayatın normalleşmesini de sağlayacaktır.

TOPLUM VE HUKUK ARAŞTIRMALARI VAKFI

DİYARBAKIR BAROSU ÇOCUK HAKLARI MERKEZİ

ÖZGÜRLÜKÇÜ HUKUKÇULAR DERNEĞİ

MEZOPOTAMYA HUKUKÇULAR DERNEĞİ

ASRIN HUKUK BÜROSU